

Handläggare
Charlotta Rahm
Telefon: 08-508 29 274

Till
Kommunstyrelsens
ekonomiutskott den 23 november
2016

Finansiell månadsrapport för oktober 2016

Stadsledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsens ekonomiutskott beslutar följande.

Finansiell månadsrapport för oktober 2016 godkänns.

Staffan Moberg
Ekonomidirektör

Sofie Nilvall
Finanschef

Sammanfattning

Den finansiella månadsrapporten beskriver kommunkoncernen Stockholms stads finansiella ställning. Rapporten följer upp ramar och finansiella risklimiter fastslagna i finanspolicy. Riskkontroll konstaterar att det inte föreligger några avvikelser från fastställda totala finansiella ramar och risklimiter per den 31 oktober 2016.

Sammanställning över den finansiella ställningen samt ramar och limiter (mnkr)

Kommunkoncernen	2016-10-31	2016-09-30	Limit	
Extern upplåning (mnkr)*	36 087	36 139	max	50 000
Extern nettoupplåning (mnkr)	36 068	36 120		
Duration (år)**	2,49	2,60		3,0±1,5
Ränteförfall inom 1 år	29,4%	29,5%	max	65%
Kapitalförfall inom 1 år	13,7%	13,8%	max	65%
Betalningsberedskap (mnkr)	8 368	7 871	min	5 000
Ej säkrade valutaflöden (mnkr)	12	0	max/flöde	1 mnkr
Samlat kreditvärde enligt finanspolicy	73	43	max	2 000
Kreditexponering enligt finanspolicy (mnkr)	142	77		
Kreditexponering enligt särskilda beslut (mnkr)***	19	19		
Stockholms stad				
Finansiella nettotillgångar (mnkr)	11 908	11 442		
Intern upplåning (mnkr)	9 699	9 721		
Intern utlåning (mnkr)****	63 911	63 412	max	72 678
varav bolagen	57 675	57 283		
varav Fastighetsnämnden	6 193	6 086		
varav borgen för bolagen	43	43		
Externa Garantier och borgensförbindelser övriga (mnkr)	389	392		

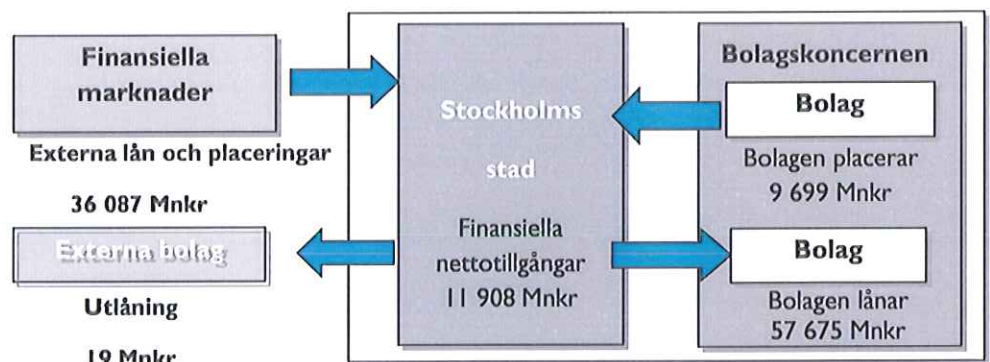
* Extern upplåning är till nominellt belopp justerad till säkrad valutakurs.

** Duration beräknas för extern upplåning, se under rubrik Ränterisk.

*** Kommunkoncernens särskilda beslut består av mindre utlåningar på 20 mnkr.

**** Maximal ram enligt kommunfullmäktige uppgår till 90 000 mnkr, inom vilken EKV beslutar enskilda limiter.

Kommunkoncernen

Kommunkoncernen

Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad (finanspolicyn) fastställdes den 30 november 2015 av kommunfullmäktige. Bilaga A till Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad (bilaga A) reviderades senast den 16 mars 2015 av kommunstyrelsens ekonomiutskott (EKU).

Det internationella kreditvärderingsinstitutet Standard & Poor's (S&P) bekräftade den 20 maj 2016 att Stockholms stad har fortsatt kreditbetyg (rating) AAA/Stable respektive A-1+. Detta innebär att Stockholms stad har högsta möjliga långsiktiga och kortsiktiga rating från S&P.

Extern upplåning

Ramen för kommunkoncernens externa upplåning är 50 000 mnkr eller motsvarande i utländsk valuta. Enligt fastställd finanspolicy och bilaga A sker skuldförvaltningen i en sammanslagen portfölj. Extern upplåning för oktober uppgår till totalt 36 087 mnkr, vilket är en minskning om 52 mnkr sedan föregående månad. Under månaden emitterades ECP certifikat om 50 mnUSD samt nyttjad checkräkningskredit har minskat med 497 mnkr.

Utfall och prognos över kommunkoncernens externa upplåning (mnkr):

*Extern nettoupplåning utfall och Extern upplåning utfall ligger på ungefär samma nivåer sedan september 2014 då Fortum löste sitt lån till staden.

Prognosen över kommunkoncernens upplåning baseras på beslutade samt kända flöden. I enlighet med budget och däri beslutade investeringar inom staden och bolagskoncernen ökar lånebehovet framöver.

I prognosen över kommunkoncernens alla in- och utflöden ökar bolagen och nämnderna sina investeringsbehov. Investeringarna består främst av byggnation av fler bostäder och skolor samt infrastruktur i syfte att förbättra framkomligheten i trafiken och staden.

Upplåningen görs i huvudsak genom Stockholms stads marknadsprogram för certifikat och obligationer (KC, ECP, MTN och EMTN). Rambeloppet samt utnyttjat belopp för respektive marknadsprogram redovisas i nedanstående tabell.

(mnr)	2016-10-31	2016-09-30			
Tillgångar					
Depo/check	0	0	Marknadsprogram	Utnyttjad ram	
Övrigt*	19	19		Valuta	nominellt
Totalt	19	19	Kommuncertifikat	mnSEK	0
			Euro-Commercial Paper	mnUSD	50
Skulder			Medium Term Note	mnSEK	1 200
Depo/check	1 632	2 129	Euro Medium Term Note	mnEUR	2 844
KC	0	0			
ECP	445	0	Övriga låneprogram	Utnyttjad ram	
MTN	1 200	1 200		Valuta	nominellt
EMTN	26 061	26 061	Europeiska Investeringsbanken	mnSEK	4 749
EIB	4 749	4 749	Nordiska Investeringsbanken	mnSEK	2 000
NIB	2 000	2 000			
Övrigt	0	0			
Totalt	36 087	36 139			
Nettopplåning	36 068	36 120			

*) Enligt särskilt beslut i kommunfullmäktige.

Utöver finansiering via marknadsprogrammen görs upplåning från Europeiska Investeringsbanken (EIB) samt Nordiska Investeringsbanken (NIB).

Vid månadsskiftet hade staden inga externa placeringar förutom enligt särskilda beslut i kommunfullmäktige.

Valuta- och räntederivat får användas för att hantera risker i den finansiella verksamheten. Derivat för valuta- och räntesäkring är kopplade till marknadsprogrammen. Per månadsskiftet uppgår derivaten till ett sammanlagt nominellt belopp om 12 506 mnr.

Finansiellt resultat

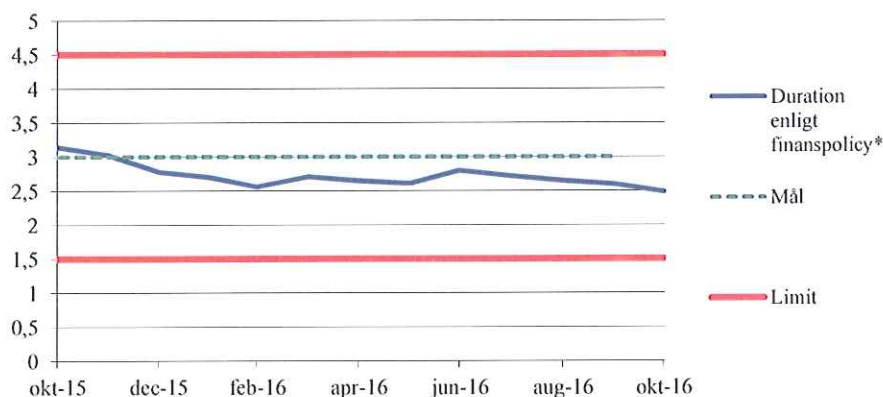
Det finansiella resultatet exklusive utdelning uppgick för kommunkoncernen i oktober till – 42,4 mnr. Prognosen för helåret 2016 visar på ett finansiellt resultat exklusive utdelning om -543 mnr för kommunkoncernen.

Ränterisk

Duration är ett förfinat mått på genomsnittlig räntebindningstid. Durationen uppgick till 2,49 år per den 31 oktober (efter beaktande av räntesäkringar). I enlighet med bilaga A är limit för ränterisk, i form av en målduration för kommunkoncernens externa skuldportfölj 3,0 år med ett avvikelseintervall kring måldurationen på +/- 1,5 år.

Den externa totala skuldportföljen, inklusive placeringar, ska ha en ränteförfallstruktur där maximalt 65 procent får förfalla inom 1 år. Per den 31 oktober förföll 29,4 procent av räntorna inom 1 år.

Externa totala skuldportföljens duration (år):

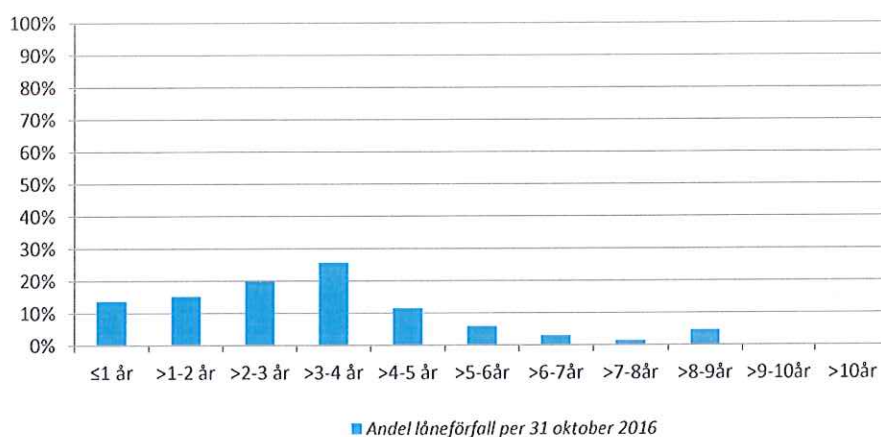
* Avseende durationsmått beräknas duration för total extern skuldportfölj i enlighet med Finanspolicy.

Finansieringsrisk

Kommunkoncernens externa skuldportfölj, ska i möjligaste mån utifrån marknadsförutsättningar vara strukturerad på ett sådant sätt att kapitalförfallen sprids över tiden. Utöver detta innebär Finanspolicyn med Bilaga A att andelen kapitalförfall inom ett år ställs i relation till den totala skuldportföljen. Skuldportföljen ska ha en kapitalförfallstruktur där maximalt 65 procent får förfalla inom ett år. Per den 31 oktober förföll 13,7 procent av kapitalet inom ett år.

Enligt bilaga A till Finanspolicyn ska en löptid om maximalt 10 år gälla vid upplåning i den externa skuldportföljen. Förfalloprofil för extern skuldportfölj framgår i nedan diagram.

Extern upplåning förfalloprofil (år)

Likviditetsrisk

För att säkerställa upplåning, när annan finansiering inte är möjlig, ska kommunkoncernen alltid ha tillgång till en betalningsberedskap på minst 5 000 mnkr enligt bilaga A. Denna betalningsberedskap ska enligt finanspolicyn vara i form av tillgängliga likvida medel. Kommunkoncernen har en checkräkningskredit om 4 000 mnkr samt en kreditfacilitet om 5 000 mnkr. Total betalningsberedskap uppgår per den 31 oktober till 8 368 mnkr.

Betalningsberedskap (mnkr):

2016-10-31	Limit	Saldo	Tillgängligt
Bekräftat kreditlöfte	5 000	0	5 000
Checkräkningskredit	4 000	-632	3 368
Kontoplacering	-	0	0
Totalt	9 000	-632	8 368

Valutarisk

Lån och placeringar ska enligt finanspolicyn valutasäkras till 100 procent. Samtliga lån och placeringar inom kommunkoncernen är valutasäkrade. Enligt finanspolicyn bör kontraherade flöden i utländsk valuta för staden, Stockholms Stadshus AB samt för respektive dotterbolag och underkoncern inom kommunkoncernen som uppgår till ett större belopp än 1 mnkr valutakurssäkras. Per den 31 oktober uppgår kontraherade flöden i annan valuta till ca 1,2 mnEUR, vilket motsvarar ca 11,8 mnkr. Detta flöde har inte föranlett beslut om valutasäkring då det ej har bedömts som ekonomiskt fördelaktigt. Inga övriga flöden har rapporterats.

Kreditrisk

Kreditrisken definieras som summan av exponeringar i placeringar och derivat. Exponeringen i placeringar definieras som placeringarnas nominella belopp inklusive upplupen ränta. Exponeringen i derivat definieras som derivatkontraktens sammanlagda marknadsvärde. Kreditrisken delas upp i två delar. Dels totalt för hela portföljen där den totala exponeringen anges som ett samlat kreditvärde och dels per motpart eller instrument vilket anges i kronor.

I kreditvärdet tas hänsyn till motpartens eller instrumentets kreditvärdighet samt återstående löptid på kontraktet eller placeringen. Enligt bilaga A uppgår limiten för maximalt tillåtet kreditvärde till 2 000. De av kommunfullmäktige särskilt beslutade placeringar ingår inte i beräkningen av kreditvärdet.

Måttet på den totala kreditexponeringen kompletteras med en begränsning per motpart eller instrument för att diversifiera risken. Maximal kreditexponering per motpart eller instrument anges i kronor. Motparten eller instrumentet ska innehå en kreditbedömning, rating, av Standard & Poor's eller Moody's. Det lägre betyget ska väljas om de två ratinginstitutet har olika betygsnivåer. Den lägsta tillåtna rating vid kreditexponering är BBB+.

Kreditvärde enligt finanspolicy:

Rating S&P / Moody's	Kreditvärde	Limit
AAA / Aaa	0	
AA+ / Aa1	0	
AA / Aa2	0	
AA- / Aa3	2	
A+ / A1	22	
A / A2	49	
A- / A3	0	
BBB+ / Baa1	0	
Totalt kreditvärde	73	2000

Kreditexponeringen är fördelad på placeringar genomförda i enlighet med finanspolicyn samt därutöver genomförda efter särskilda beslut.

Kreditexponering enligt finanspolicy:

Rating S&P / Moody's	Belopp (mkr)	Maxbelopp per motpart	Rating S&P / Moody's	Belopp (mkr)	Maxbelopp per motpart
<u>Placering längre än 6 mån</u>			<u>Placering kortare än 6 mån</u>		
Svenska staten	0	Obegränsat	Svenska staten	0	Obegränsat
AAA / Aaa	0	4 000	A-1 / P-1	5	4 000
AA- / Aa3	5	2 500			
A- / A3	132	1 000			
BBB+ / Baa1	0	500	A-2 / P-2	0	2 500
Totalt	137			5	
<hr/>					
Rating S&P / Moody's	Belopp (mkr)				
Svenska staten	0				
AAA / Aaa	0				
AA- / Aa3	0				
A- / A3	0				
BBB+ / Baa1					
Övriga	19				
Totalt	19				
<hr/>					
Total kreditexponering				161	

Operativa risker

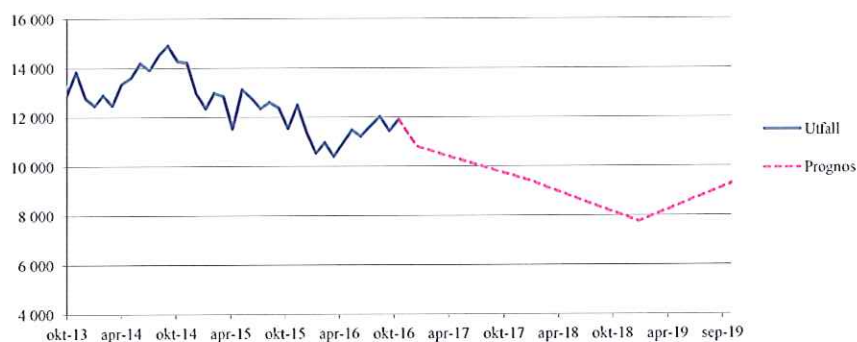
Enligt finanspolicyn ska förluster överstigande 100 000 kronor rapporteras till kommunstyrelsen. För den aktuella rapportmånaden finns inga förluster att rapportera.

Stockholms stad

Finansiella nettotillgångar

Stockholms stads finansiella nettotillgångar uppgick till 11 908 mnkr per den 31 oktober, vilket är en ökning om 466 mnkr sedan september.

Finansiella nettotillgångar (mnkr):

Finansiellt resultat

Det finansiella resultatet exklusive utdelning uppgick för Stockholms stad till 14,9 mnkr under oktober. Prognosen för helåret 2016 visar på ett finansiellt resultat exklusive utdelning för Stockholms stad om 142,0 mnkr. Det budgeterade finansiella resultatet exklusive utdelning för helåret 2016 är 91,7 mnkr.

Ränterisk

Durationen på Stockholms stads totala externa skuldportfölj var i slutet av oktober 2,49 år. Stadens ränterisk motsvarar risken i kommunkoncernens externa skuldportfölj.

Garantier och borgensförbindelser

Alla borgen och garantier, med undantag för pensionsutfästelser enligt bilaga A, som tecknas av staden ska beslutas av kommunfullmäktige. I tabellen nedan redovisas stadens åtaganden som uppgår till totalt 432 mnkr, vilket är en minskning om 2 mnkr sedan september. Detta hänförs till Mälarderhöjden Bredäng Hockeys återbetalning av lån och därmed avslutat borgensåtagande för staden.

Garantier och borgen (mnkr):

	2016-10-31	2016-09-30
Koncernbolag		
Borgen för bolagens pensionsåtaganden	43	43
Summa borgen för koncernbolag	43	43
Övriga privata och juridiska personer		
Stockholms Stadsmission	77	77
Stiftelsen Stockholms Studentbostäder	65	65
Syvab	170	170
Övriga	19	21
Summa borgen för lån	330	332
Kommunalt förlustansvar	1	1
Pensionsutfästelser för stiftelser m.m.	59	59
Summa övriga privata och juridiska personer	389	392
Summa garantier och borgen	432	434

Stockholms stads bolag och slutna redovisningsenheter

Finansiella limiter för utlåning och borgensåtagande
 Stockholms stad har rätt att lämna lån och teckna borgen för stadens bolag samt lämna lån till stadens slutna redovisningsenheter intill ett belopp om totalt 90 000 mnkr. Varje bolag och slutna redovisningsenhets ram fastställs av kommunstyrelsens ekonomiutskott utifrån respektive bolag och slutna redovisningsenhets investeringsbudget och finansieringsplan. Enligt bilaga A uppgår den totala ramen för bolagen och slutna redovisningsenheter för närvarande till 72 678 mnkr.

Snitträntan för kommunkoncernens upplåning för oktober var 1,05 procent. Inlåningsräntan på bolagens placeringar var under månaden 0,85 procent och utlåningsräntan för stadens utlåning till bolagen var 1,30 procent.

Utlåning till och borgensåtagande för bolagen samt utlåning till slutna redovisningsenhet inom kommunkoncernen (mnkr):

	Utlåning 2016-10-31	Utlåning 2016-09-30	Borgen 2016-10-31	Limit *) 2016-10-31	Utnyttjat 2016-10-31
AB Familjebostäder	4 456	4 452	0	5 700	78%
AB Stockholmshem	10 072	10 011	0	10 700	94%
AB Stokab	388	390	0	1 000	39%
AB Svenska Bostäder	9 008	8 877	2	10 100	89%
Micasa Fastigheter i Stockholm AB	6 438	6 417	2	7 200	89%
S:t Erik Livförsäkrings AB	0	0	1	1	93%
S:t Erik Markutveckling AB	2 961	2 953	2	3 400	87%
Skolfastigheter i Stockholm AB	11 787	11 520	3	12 700	93%
Stockholm Business Region AB	0	0	5	6	84%
Stockholm Globe Arena Fastigheter AB	0	0	1	1	63%
Stockholm Vatten Holding AB	9 441	9 537	6	10 500	90%
Stockholms Hamn AB	2 610	2 574	6	3 600	73%
Stockholms Stads Bostadsförmedling AB	0	0	3	3	85%
Stockholms Stads Parkerings AB	514	552	5	1 000	52%
Stockholms Stadsteater AB	0	0	0	0	0%
Stockholms Stadshus AB	0	0	7	7	94%
Totalt för bolagen	57 675	57 283	43	65 918	88%
Fastighetskontoret	6 193	6 086		6 760	92%
Kvarstående utrymme				17 322	
TOTALT	63 868	63 369	43	90 000	71%

*) Avser ramar för utlåning och borgensåtagande för stadens bolag samt utlåning till slutna redovisningsenheter.

Inlåning från bolagen inom kommunkoncernen (mnkr):

	Inlåning 2016-10-31	Inlåning 2016-09-30
Stockholms Stadshus AB	9 171	9 174
St Erik Försäkrings AB**	325	328
St Erik Livförsäkring AB	17	23
Stiftelsen Hotellhem i Stockholm	20	17
Stockholms Business Region AB	91	105
Stockholms Stads Bostadsförmedling AB	73	72
Kaplansbacken AB	1	1
Svenska Teknologiföreningen	1	1
Totalt för bolagen	9 699	9 721

Bilagor

1. Marknadskommentarer

Sammanfattning

Det amerikanska presidentvalet 2016 är nu mindre än en vecka bort. Resultatet från genomförda opinionsundersökningar visar på en knapp ledning för Hillary Clinton. Den amerikanska ekonomin växte i blygsam takt i oktober och antalet nyskapade jobb utanför jordbrukssektorn uppgick till 156 000 som var lägre än väntat.

Kina fortsätter att växa stabilt och uppvisade en tillväxt under det tredje kvartalet som var i linje med myndigheternas mål.

EU och Kanada har signerat ett frihandelsavtal (Ceta-avtalet) som bidrar till att EU-exportörer väntas få sänkta tariffer på uppemot en halv miljard euro årligen.

Efter nära ett års politiskt dödläge i Spanien släppte det spanska socialistpartiet (PSEO) fram den sittande premiärministern Mariano Rajoy som regeringsbildare i Spanien.

Riksbanken lämnade, som väntat, räntan samt obligationsköpsprogrammet oförändrat i oktober. Inflationssiffran för september var lägre än vad Riksbanken prognosticerat och efter den svaga inflationssiffran reviderade Riksbanken ned sina prognoser för inflationen. De sköt även fram kommande räntehöjningar ytterligare. Kronan tappade på beskeden och har nu försvagats mot flera valutor.

Internationellt

- Stort fokus på presidentvalet i USA
- Sysselsättningssiffror under förväntat
- Kinas BNP-tillväxt i linje Q3

Det är mindre än en vecka kvar till det amerikanska presidentvalet och samtliga debatter mellan presidentkandidaterna Hillary Clinton och Donald Trump är nu avklarade. Mest uppmärksammat från den sista debatten var Trumps uttalandet om att han inte kan lova att acceptera valresultatet: "I will look at it at the time". Det är mycket ovanligt att en presidentkandidat inte säger sig vara villig att acceptera utgången av valet på förhand. Det har nog till och med aldrig tidigare skett. Enligt opinionsundersökningarna från RealClear Politics, RCP, leder Clinton med 1,7 procentenheter över Trump.

Antalet nyskapade jobb utanför jordbrukssektorn i USA uppgick till 156 000 i september vilket var under förväntade 172 000. Arbetslösheten steg till 5,0 procent i september jämfört med 4,9 procent månaden innan. Amerikanska centralbankens, FEDs, regionala konjunkturrapport, den s.k. Beige Book, visade att den amerikanska ekonomin växte stabilt, om än i blygsam takt, i oktober och påvisade vissa tecken på ökat tryck i lönebildningen.

Kinas tillväxt under kvartal tre var fortsatt stabil på 6,7 procent jämfört med samma period föregående år. Siffran är i linje med myndigheternas mål om 6,5 till 7 procents tillväxt under 2016. Kinas industriproduktion kom in lägre än väntat i september men vägdes upp av detaljhandelsförsäljning som steg med 10,7 procent jämfört med samma månad året innan.

Europa

- EU + Kanada = Frihandel
- Politiskt dödläge över för Spanien
- God tillväxtnyhet för eurozonen

Ett nytt frihandelsavtal mellan EU och Kanada har upprättats i oktober. Förhandlingarna som ledde fram till avtalet gick inte helt smärtfritt och den belgiska regionen Vallonien röstade först nej till avtalet. Slutligen lyckades dock alla parter komma överrens trots passerad deadline. Avtalet möjliggör bland annat att 98 procent av tullarna mellan Kanada och EU försvinner, vilket väntas innebära 500 miljoner euro årligen i sänkta tariffer för EU:s exporterande företag.

Efter nära ett års politiskt dödläge i Spanien släppte det spanska socialistpartiet (PSEO) fram sittande premiärministern Mariano Rajoy som regeringsbildare. Detta genom att socialisterna lade ned sina röster i parlamentet och lät Rajoy bilda en minoritetsregering. Även om den ekonomiska tillväxten är förhållandevis god i Spanien har landet fortsatt stora ekonomiska utmaningar som en hög arbetslöshet och ansträngda statsfinanser.

I inledningen av fjärde kvartalet bidrog euroområdet med positiva tillväxtnyheter där sammanvägda inköpschefsindex för oktober månad steg till 53,5 jämfört med 52,6 föregående månad (50 indikerar tillväxt i ekonomin). Det var den högsta noteringen hittills i år. Industrisektorn hade ett uppsving som visade på högre produktion, nya order samt exportordergångar och ligger nu mer i paritet till tjänstebranschens tillväxt.

Sverige

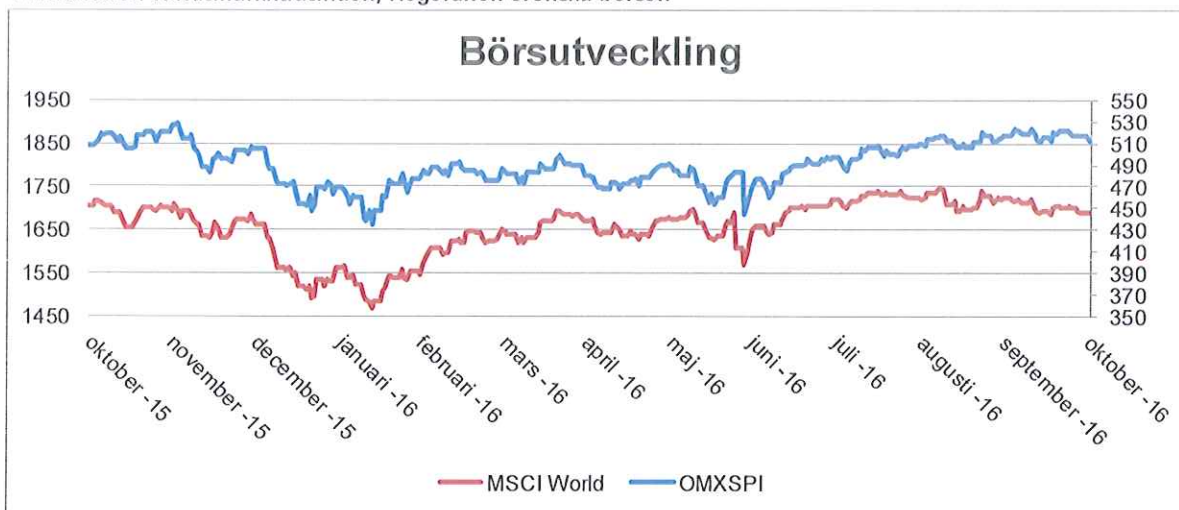
- Riksbanken avvaktar tills december
- Inflationsbakslag och nedrevidering
- Kronan försätter tappa i värde

Riksbankens räntebesked blev, som väntat, oförändrat i oktober. Riksbansdirektionen kommunicerade däremot att de är beredda att förlänga köpen av statsobligationer vid nästa penningpolitiska möte i december. Inflationen, mätt som KPI, blev 0,9 procent i september medan den underliggande inflationen, KPIF (KPI med fasta räntor), uppgick till 1,2 procent. Inflationssiffran för september blev för många inte minst för Riksbanken en överraskning som hade ett betydligt högre estimat. Efter inflationsbakslaget tvingades Riksbanken att revidera ned sina inflationsprognoser samt skjuta fram tidpunkten för nästa räntehöjning. Dessutom har sannolikheten för en ytterligare räntesänkning ökat.

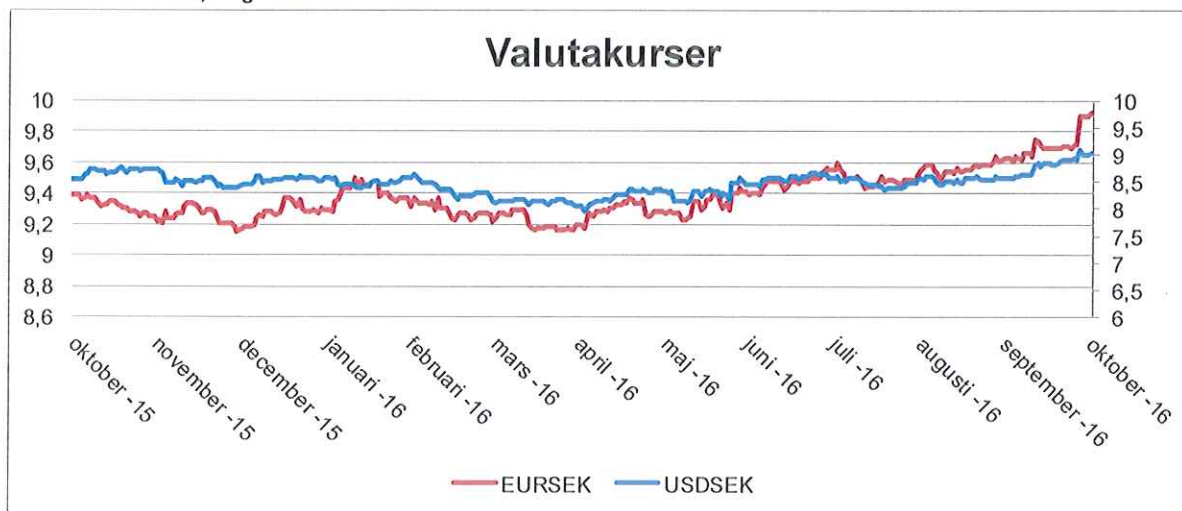
Kronan har tappat kraftigt i värde mot flera valutor. I oktober var det endast det brittiska pundet som försvagades mer än kronan mot dollarn i världen. Kronan har försvagats med 5,34 procent mot dollarn i oktober och med 7,00 procent sedan årsskiftet. En US-dollar kostade i slutet av månaden 9,03 kr. Kronan försvagades med 2,95 procent mot euron under oktober och med 8,15 procent sedan årsskiftet. En euro kostade i slutet av månaden 9,92 kr.

Den svenska börsen föll med 1,15 procent i oktober men är fortfarande upp 1,34 procent sedan årsskiftet. Världsmarknadsindex föll med 2,01 procent i oktober och är upp 1,69 procent på året.

Vänsteraxel: världsmarknadsindex, Högeraxel: svenska börsen

Vänsteraxel: euro, Högeraxel: US-dollar

Vänsteraxel: 10-årsränta, Högeraxel: 2-årsränta

